

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศจีนเป็นประเทศที่กำลังเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ภายหลังจากเปิดประเทศเมื่อปี 2521 โดยช่วง 23 ปีที่ผ่านมาประเทศจีนได้เปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจแบบด้าหลังภายใต้ระบบคอมมิวนิสต์มาสู่เศรษฐกิจแบบการตลาดภายใต้นโยบาย 4 ทันสมัยเพื่อให้ประเทศจีนมีความทันสมัยใน 4 ด้าน คือ เศรษฐกิจ การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขณะเดียวกันก็เริ่มพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในโลก โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยประมาณร้อยละ 10 ต่อปี และเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้มีการลงทุนในจีนเพิ่มสูงขึ้น จากนักลงทุนต่างประเทศ ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนจริงในประเทศจีนปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 14.90 ทำให้รัฐบาลจีนต้องพิจารณาถึงการปฏิรูปโครงสร้างที่สำคัญทั้งทางภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการเงิน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดจากการเปิดเสรีทางการค้า

ผลจากการที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีนโยบายเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้นตามสิทธิสัญญาเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก เป็นสิ่งบ่งบอกว่าจีนเป็นประเทศที่น่าลงทุนประเทศหนึ่ง ซึ่งจีนเป็นตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพที่จะขยายตัวได้อีกมาก เนื่องจากเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลกและยังมีแรงงานที่ถูกลง อีกทั้งยังมีเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตลาดในประเทศเป็นส่วนใหญ่ และมีการพึ่งพาตลาดต่างประเทศเพียงเล็กน้อยซึ่งเห็นได้จากการที่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเกิดการชลดตัวในปัจจุบัน แต่จีนกลับได้รับผลกระทบน้อยกว่าประเทศอื่นในเอเชียและนอกจากปัจจัยสำคัญที่ทำให้จีนมีความน่าสนใจในการลงทุนมากขึ้นคือการที่จีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก(WTO) อันจะเป็นก้าวสำคัญไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจโลกที่เปิดกว้างในอนาคต และจำเป็นต้องปฏิบัติตามกติกาสากลอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกติกาทางการค้าหรือการลงทุนนั้นจะเปลี่ยนแปลงทันที ตามที่รัฐบาลจีนเห็นสมควรอีกไม่ได้ ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ของประเทศจีนได้ออกประกาศเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุนถึง 800 ฉบับ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนมากขึ้น การที่จีนจะต้องเปิดตลาดให้กับโลกภายนอกมากขึ้นตามกติกาของ WTO จึงทำให้จีนเป็นประเทศที่นักลงทุนทุกสารทิศจับตามองและต้องการเข้าไป

ลงทุนเพิ่มมากขึ้น¹ ดังนั้นประเทศจีนจึงมีนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศให้ทันเทียมเพื่อนบ้านรวมทั้งปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุน เช่น แรงงานจำนวนมากและค่าแรงต่ำ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ตลาดผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เมื่อเทียบกับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ จึงดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปขยายฐานการผลิตในประเทศจีนมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสามารถส่งสินค้าที่ผลิตได้ไปจำหน่ายและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น

นอกจากปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น นักลงทุนต่างชาติที่จะไปลงทุนในประเทศจีนควรให้ความสนใจในด้านภาษีและราคาโอนระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญตัวหนึ่งที่ดินใช้เป็นมาตรการเพื่อจูงใจนักลงทุนจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาลงทุน ซึ่งต้องศึกษาถึงข้อกำหนดต่างๆ ที่รัฐบาลจีนกำหนดนโยบายไว้ให้นักลงทุนจากต่างชาติและของประเทศเองได้ถือปฏิบัติให้ถูกต้องเพื่อให้ธุรกิจมีต้นทุนต่ำสุด กำไรสูง และเสียภาษีประหยัดที่สุด ซึ่งมีทั้งการใช้สิทธิการนำภาษีที่เสียในประเทศจีนไปเครดิตหรือหักออกจากภาษีของประเทศผู้มาลงทุนตามหลักแหล่งที่อยู่และหลักแหล่งสัญชาติของผู้มาลงทุน รวมทั้งการให้สิทธิยกเว้นภาษี (Tax Exemption) รัฐบาลจีนอนุญาตให้ธุรกิจไม่ต้องชำระภาษีถึงแม้จะมีรายได้ ซึ่งดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนกันมากขึ้น จะก่อให้เกิดการจ้างงาน ซึ่งจะเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่จะต้องเสียให้กับรัฐบาลจีนตามอัตราก้าวหน้าและจะมีการยกเว้นให้บางส่วนที่ไม่ต้องเสียภาษีเช่นกัน รวมทั้งการลดภาษีศุลกากรนำเข้าและส่งออกในอัตราต่ำลง เป็นไปตามกฎกติกาทางการค้ามากขึ้น เมื่อมีการลงทุนจากต่างประเทศจะมีการกำหนดราคาโอนของบริษัทต่างชาติในการส่งกำไรกลับไปประเทศของผู้มาลงทุน การโอนราคาสินค้าระหว่างกัน ซึ่งต้องคำนึงถึงกฎหมายของรัฐบาลจีนที่กำหนดให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับราคาโอนเป็นราคาที่เหมาะสมและสามารถเปรียบเทียบกันได้กับราคาทั่วไป

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแรงจูงใจทางด้านภาษีและ การกำหนดราคาโอนเพื่อการลงทุนในประเทศจีนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาโครงสร้างทางด้านภาษีและวิธีการกำหนดราคาโอนที่รัฐบาลจีนให้สิทธิประโยชน์เพิ่มอันเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนในประเทศจีน

¹ นายสมพงษ์ วนภา, “การตื่นตัวของนักลงทุน เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO”, สมาคมสโมสรนักลงทุน ปีที่ 1 ฉบับที่ 8 กุมภาพันธ์ 2545.

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาโครงสร้างทางด้านภาษีที่รัฐบาลจีนให้สิทธิประโยชน์เพิ่มและวิธีการกำหนดราคาโอนสำหรับบริษัทข้ามชาติที่มาลงทุนในประเทศจีนเพื่อนำมาวิเคราะห์สิ่งที่เป็นแรงจูงใจ

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

สัมภาษณ์เกี่ยวกับราคาโอนของบริษัทที่มีการลงทุนในประเทศจีน ในเขตจังหวัด เชียงใหม่และลำพูนจำนวน 4 บริษัท

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร คู่มือ บทความที่เกี่ยวข้องและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ต่างๆ

นิยามศัพท์

แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง แรงผลักดันจากความต้องการและความคาดหวังต่าง ๆ ของมนุษย์เพื่อให้เห็นแสดงออกตามความต้องการ²

ภาษีอากร (Taxation) หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากประชาชน เพื่อนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยมิได้มีสิ่งตอบแทนแก่ผู้เสียภาษีอากร รวมทั้งเงินได้หรือทรัพยากรที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชน ไปสู่ภาครัฐบาลแต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือการขายสินค้า หรือให้บริการ ในราคาทุนโดยรัฐบาล³

ราคาโอน (Transfer Pricing) หมายถึง ราคาที่ตั้งขึ้นสำหรับการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เช่น การซื้อขายสินค้า การกู้ยืม หรือ การให้บริการเชิงพาณิชย์ ภายในกลุ่มบริษัทข้ามชาติ หรือ กลุ่มธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกัน⁴

² ศิริวรรณ เสรีรัตน์, องค์การและการจัดการ ฉบับสมบูรณ์ (ปรับปรุงใหม่) : 2542

³ กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2540 : พิมพ์ครั้งที่ 10. 2540 : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์

⁴ พณิต ธีรภาพวงศ์, เอกสารการสอนชุดวิชาการบัญชีระหว่างประเทศ หน่วยที่ 13 หน้า 184 , สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบโครงสร้างต่าง ๆ ทางด้านภาษี และการกำหนดราคาโอน สำหรับนักลงทุนทั่วไปที่ต้องการไปลงทุนในประเทศจีน
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทั่วไปที่จะศึกษาดูทางไปลงทุนในประเทศจีน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University